

DUNAÚJVÁROSI EGYETEM

**Gyakorlatvezető mentortanár pedagógus-szakvizsgára
elkészítő szakirányú továbbképzési szak**

Dunaújváros
2022.

T A R T A L O M J E G Y Z É K

I.	Képzési és kimeneti követelmény	2
II.	Képzési program	6
III.	Tantárgyak leírása	9
	A közoktatás rendszerei	9
	A nevelési-oktatási intézmény mint szervezet működése	10
	A pedagógus a nevelési-oktatási intézményekben	11
	A vezetés és szervezetfejlesztés alapjai	12
	Alkotmányos, közigazgatási és államháztartási alapismeretek	14
	Európai uniós ismeretek	15
	A nevelési-oktatási intézmény hatékonyságának mutatói	16
	Konfliktuskezelés	17
	Korszerű tanulási-tanítási és értékelési módszerek a tanulási nehézségekkel küzdőknek	18
	Szegregáció és integráció az oktatási-nevelési intézményekben	20
	Az andragógia alapjai	22
	Szakmai gyakorlat I.	23
	Szigorlat	24
	A mentortanár-képzés pedagógiai alapjai, mentori feladatok	25
	A pedagógiai értékelés alapjai	26
	A pedagógiai folyamatok megfigyelése	27
	Bevezetés a társadalomtudományi kutatásokba	28
	Szaktudományi ismeretek.....	30
	Szaktudományi menedzsment	31
	Tervezés, szervezés, koordináció a mentori munkában.....	33
	Mentorálási szakmai gyakorlat	34
	Szaktudományi dolgozat	35
	Digitális pedagógia alapjai.....	36
	Kommunikációs készségfejlesztés a tanári munkában	37
	Társadalmi kommunikáció.....	38
	Bevezetés a pedagógiai kutatásokba.....	39

I. Képzési és kimeneti követelmény

1. A szakirányú továbbképzés neve:

Gyakorlatvezető mentortanár szakirányú továbbképzési szak

2. Az indító intézmény neve: Dunaújvárosi Egyetem

3. Létesítő intézmény és engedély száma: Eszterházy Károly Főiskola OH-FHF/1044-8/2009.

4. A szakirányú továbbképzésben szerzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

Szakvizsgázott pedagógus (gyakorlatvezető mentortanári szakterületen)

5. A szakirányú továbbképzés képzési területe:

Pedagógusképzés képzési terület

6. A felvétel feltételei:

- a) alapképzésben vagy főiskolai szintű képzésben szerzett pedagógus szakképzettség
- b) bármely képzési területen tanári szakon szerzett szakképzettség

7. A képzési idő, félévekben meghatározva:

4 félév

8. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:

120 kredit

9. A szakirányú továbbképzési szak képzési célja, elsajátítandó szakmai kompetenciák:

8.1. A képzés célja:

A pedagógusi tevékenység ellátásához szükséges jogi, közoktatási, vezetési-szervezési elméleti és gyakorlati ismeretek elmélyítése, a legújabb ismeretekkel történő megújítása mellett a gyakorlatvezető mentortanári feladatok ellátására való felkészítés

8.2. A képzés során elsajátítandó kompetenciák:

A képzésben részt vevő pedagógusok a szakirányú továbbképzés megkezdésének időpontjában valószínűleg nagyon eltérő kompetenciák birtokában vannak a mentori követelmények

szempontjából. A megfelelő szakmai önismeret kialakítása, fejlesztése eredményeképpen a résztvevők alkalmasak lesznek a saját fejlődésüket legjobban szolgáló programok, feladatok kiválasztására. A képzés során lehetőség nyílik a felsorolt kompetenciaelemek fejlesztésére, kiegészítésére.

a) *A képzés során elsajátítandó, továbbfejlesztendő kompetenciák:*

A mentor szakmai felkészültsége birtokában, hivatásának gyakorlása során alkalmas:

- Az iskolai gyakorlat – képző intézmény akkreditációs dokumentumaiban leírt követelményeknek megfelelő – megtervezésére, megszervezésére, vezetésére és értékelésére;
- A kezdő pedagógusok különböző formában történő (tanórai es tanórán kívüli) tapasztalatszerzésének irányítására;
- a kezdő pedagógus munkájának nyomon követésére, fejlesztő értékelésre, konstruktív visszajelzések adására;
- a kezdő pedagógusi reflektivitás szakszerű, korszerű eszközökkel történő kialakítására, fejlesztésére;
- az adott szakterületen korszerű, jó gyakorlatok bemutatására;
- a kezdő pedagógus szakmai szocializációjának támogatására;
- szakmai kompetenciák felismerésére, fejlesztésre, mérésére, értékelésére;
- önművelés igényének kialakítására, az elkötelezettség erősítésére, a pályakezds, a beilleszkedés támogatására;
- a tanulói személyiség fejlesztésére;
- kooperációs- es projektpedagógiai eszközök alkalmazására;
- a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére;
- a tanulók műveltségének, készségeinek es képességeinek fejlesztésére a tudás felhasználásával;
- az egész életen át tartó tanulást, a kezdő pedagógusok szakmai szocializációját megalapozó kompetenciák fejlesztésére.

Tudáselemek, megszerzhető ismeretek:

- A közoktatási intézményrendszer, a pedagóguspálya, a pedagógusi munkakörök követelményeinek, szabályozásának ismerete;
- a pedagógusképzés folyamatának, a pedagógiai, pszichológiai, a szakterületi es a gyakorlati képzési elemek követelményeinek az ismerete;
- a felsőoktatás pedagógiájának oktatás-lélektani, szociológiai, speciális módszertani ismeretei;
- a szakképzettséghez kapcsolódó szaktudomány és szakmódszertan legújabb eredményeinek, fejlődési irányainak ismerete;

— az intézmény működésének, környezeti kapcsolatainak (más közoktatási, szociális és egészségügyi intézményekkel, fenntartókkal, szülőkkel, kulturális, természeti és gazdasági környezettel, sportszervezetekkel stb.) ismerete.

A végzett hallgató

— birtokában van a pályakezdők beilleszkedésének támogatásához szükséges mentálhigiénés ismereteknek;

— jól ismeri az intézmény dokumentumait, pedagógiai programját, annak speciális területeit (pl. inkluzív nevelés, egészségnevelés, gyermekvédelem stb.);

— rendelkezik a mentorálás/tanácsadás korszerű elméleti és gyakorlati ismereteivel.

b) *Szakmai képességek:*

Képes

— az iskolai gyakorlat megtervezésére, megszervezésére, vezetésére és értékelésére;

— a kezdő pedagógussal hatékony szakmai együttműködésre, professzionális kommunikációra és konstruktív konfliktuskezelésre;

— a kezdő pedagógus munkájának nyomon követésére, fejlesztő értékelésére, konstruktív visszajelzések adására;

— a szakmai kompetenciák felismerésére, fejlesztésére, mérésére, értékelésére;

— a kezdő pedagógus reflektivitásának (önreflexiójának) szakszerű, korszerű eszközökkel történő kialakítására, fejlesztésére;

— az önművelés igényének kialakítására, az elkötelezettség erősítésére, a pályakezdés, a beilleszkedés támogatására;

— az adott szakterületén korszerű, jó gyakorlatok bemutatására;

— a kezdő pedagógus szakmai szocializációjának támogatására;

— az egész életen át tartó tanulást, a kezdő pedagógusok szakmai szocializációját megalapozó kompetenciák fejlesztésére;

— a kezdő pedagógussal történő segítő kapcsolat kialakítására, a folyamatos személyes támogatásra.

Szakmai attitűdök

— nyitott a kezdő pedagógus kezdeményezései iránt, fontosnak tartja,

hogy a kezdő tanár megtalálja a személyiségéhez illeszkedő saját szakmai fejlődési útját;

— érti és elfogadja a segítő-támogató kapcsolat kialakításának jelentőségét;

— felelősséget érez a kezdő pedagógusok iskolai tapasztalatainak értelmezésében, fontosnak tartja a szakma nehézségei mellett a szakma szépségeinek tudatosítását is;

- fontosnak tartja a kezdő pedagógusok fejlődésére adott folyamatos pozitív visszajelzéseket;
- elkötelezett az eredményes iskolai gyakorlat kiemelt jelentősége mellett;

9. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditérték;

<i>Ismeretek</i>	<i>Kredit</i>
Kötelezően oktatott ismeretek	55
Közigazgatási vezetési ismeretek	10
A nevelési-oktatási intézmény mint szervezet	10
Az intézmény és környezete	5
A nevelési-oktatási intézmény hatékonysága	5
Az integráció és szegregáció kérdései	5
A pedagógus a nevelési-oktatási intézmény	10
Sajátos pedagógiai, pszichológiai ismereteket és módszereket igénylő személyek, illetve csoportok nevelése-oktatása	10
A mentori munkához szükséges szakmai ismeretek	45
A mentori munkához kötődő szakmai gyakorlat	10
Szakdolgozat	10
Összesen	120

A szakdolgozat kreditértéke: 10 kredit

II. Képzési program

1. Felelős szervezeti egység neve:

Dunaújvárosi Egyetem, Tanárképző Központ

2. Képzésért felelős szakmai vezető neve:

Magyar András Tamás, mesteroktató

3. A képzési cél:

A pedagógusi tevékenység ellátásához szükséges jogi, közoktatási, vezetési-szervezési elméleti es gyakorlati ismeretek elmélyítése, a legújabb ismeretekkel történő megújítása mellett a gyakorlatvezető mentortanári feladatok ellátására való felkészítés

4. A jelentkezés feltétele:

A belépéshez elfogadható bármely tanári MA szakon szerzett végzettség, egyetemen vagy főiskolán szerzett tanári diploma, tanító, szakoktató, óvodapedagógus, gyógypedagógus, szociálpedagógus vagy egyéb, legalább főiskolai szintű pedagógusvégzettség.

5. Az oklevélben szereplő szakirányú képzettség megnevezése:

Szakvizsgázott pedagógus (gyakorlatvezető mentortanári szakterületen)

6. Képzési idő: (a képzés csak levelező tagozaton indul) 4 félév

7. A képzés főbb tanulmányi területei:

- Szakmai alapozó kötelező ismeretek: (55 kredit)
- Gyakorlatvezető mentorálási szakmai ismeretek: (55 kredit)
- Szakedolgozat: 10 kredit

8. Éves tanulmányi terv:

Konzultációs időszak: szorgalmi időszak 13 hét, ezen belül félévente 8 hétvége, a tanévnapárban meghatározott módon (péntek délután, szombat).

Vizsgaidőszak: félévenként 4 hét.

9. Az ismeretek ellenőrzési rendszere:

- *Évközi jegy*: a szorgalmi időszakban a tanórán tett írásbeli vagy szóbeli beszámolóval, illetve otthoni munkával készített feladat (mérési jegyzőkönyv, tanulmány) valamint a gyakorlatokon végzett munka értékelésével.
- *Vizsgajegy*: vizsgával záródó tantárgyak esetén vizsgaidőszakban beszámolási kötelezettség.
- *Záróvizsga*: a speciális szakmai ismeretek tantárgyi tematikája alapján komplex szóbeli vizsga.

10. A minősítés feltételei:

A záróvizsgára bocsátás feltételei:

- a záróvizsgára bocsátás feltétele a végbizonyítvány (abszolutórium) megszerzése,
- két bíráló által elfogadott szakdolgozat.

A záróvizsga részei:

- a szakdolgozat védése,
- átfogó (komplex szóbeli vizsga).

Az oklevél minősítése: A két opponens véleményének figyelembevételével a szakdolgozat védésére adott érdemjegy, valamint a szóbeli vizsgára adott érdemjegy egészre kerekített átlaga.

11. Korábban szerzett ismeretek, gyakorlatok beszámítási rendje

Az Egyetem elismeri a hallgató bármelyik felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányai során kredittel elismert tanulmányi teljesítményét függetlenül attól, hogy milyen felsőoktatási intézményben, milyen képzési szinten folytatott tanulmányok során szerezte azt. Az elismerés – tantárgyi program alapján – kizárólag a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetésével történik. Az Egyetem elismeri a kreditet, ha az összevetett ismeretek legalább hetvenöt százalékban megegyeznek.

Az Egyetem a munkatapasztalat alapján szerzett ismereteket is elismeri. Az elismerés a hallgató előzetes tanulásának, a munkatapasztalatának bizonyításából (portfólió) és az esetlegesen hiányzó ismeretek, készségek felméréséből pótlásából, és a szakterületen korábban megszerzett tudás felméréséből áll.

12. Gyakorlatvezető mentortanár pedagógus-szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzési szak tanterve:

Tárgykód	Tantárgy neve	Kredit	Követelmény	Félévek - óraszámok												Tárgyfelelős	
				1.			2.			3.			4.				
				ea	gy	l	ea	gy	l	ea	gy	l	ea	gy	l		
DUEL-TKK-120	A közoktatás rendszerei	5	F	10	5	0											Magyar András Tamás
DUEL-TKK-252	A nevelési-oktatási intézmény mint szervezet működése	5	V	10	5	0											Dr. habil Falus Orsolya Fruzsina
DUEL-TKK-121	A pedagógus a nevelési-oktatási intézményekben	5	F	5	10	0											Csikósné Maczó Edit
DUEL-TVV-153	A vezetés és szervezettefejlesztés alapjai	5	V	10	5	0											Dr. Varga Anita
DUEL-TVV-152	Alkotmányos, közigazgatási és államháztartási alapismeretek	5	V	10	5	0											Dr. habil Falus Orsolya Fruzsina
DUEL-TKT-251	Európai Unió ismeretek	5	V	10	5	0											Dr. Veres Lajos
DUEL-TKK-249	A nevelési-oktatási intézmény hatékonyságának mutatói	5	F				10	5	0								Magyar András Tamás
DUEL-TKK-904	Konfliktuskezelés	5	F				5	10	0								Dr. Juhász Levente Zsolt
DUEL-TKK-223	Korszerű tanulási-tanítási és értékelési módszerek a tanulási nehézségekkel küzdőknek	5	F				5	10	0								Csikósné Maczó Edit
DUEL-TKK-224	Szegregáció és integráció az oktatási-nevelési intézményekben	5	F				10	5	0								Dr. Bacsa-Bán Anetta
DUEL-TKK-124	Az andragógia alapjai	5	F				10	5	0								Magyar András Tamás
DUEL-TKK-122	Szakmai gyakorlat I.	5	F				0	0	20								Csikósné Maczó Edit
DUEL-TKK-237	Szigorlat	0	Sz				0	0	0								Dr. habil Falus Orsolya Fruzsina
DUEL-TKK-140	A mentortanár-képzés pedagógiai alapjai, mentori feladatok	5	F							0	0	15					Dr. Bacsa-Bán Anetta
DUEL-TKK-155	A pedagógiai értékelés alapjai	5	V							10	10	0					Csikósné Maczó Edit
DUEL-TKK-141	A pedagógiai folyamatok megfigyelése	5	F							0	15	0					Dr. Gubán Gyula
DUEL-TKK-127	Bevezetés a társadalomtudományi kutatásokba	5	F							10	10	0					Dr. Juhász Levente Zsolt
DUEL-TKK-142	Szaktudományi ismeretek	5	F							10	10	0					Dr. Kadocsa László
	Szakmai választható	5	F / V							0	0	0					
DUEL-TVV-253	Szakmai menedzsment	5	V										10	5	0		Dr. Varga Anita
DUEL-TKK-261	Tervezés, szervezés, koordináció a mentori munkában	5	V										10	5	0		Csikósné Maczó Edit
DUEL-TKK-242	Mentorálási szakmai gyakorlat	10	F										0	15	10		Dr. Bacsa-Bán Anetta
DUEL-TKK-229	Szaktudomány	10	F										0	10	0		Dr. Bacsa-Bán Anetta
	Kredit, féléves óraszámok összesen	120					90	95	90	65							
DUEL-TKM-225	Kommunikációs képességfejlesztés a tanári munkában	5	F										0	15	0		Dr. Kukorelli Katalin
DUEL-TKK-238	Digitális pedagógia alapjai	5	F										5	5	5		Kocsó Edina
DUEL-TKM-155	Társadalmi kommunikáció	5	V										10	5	0		Dr. habil Balázs László
DUEL-TKK-219	Bevezetés a pedagógiai kutatásokba	5	V										10	5	5		Dr. Bacsa-Bán Anetta

Megjegyzés:

Ea – előadás, gy – gyakorlat, l – laboratóriumi gyakorlat, kr – kreditpontok

A követelményeknél az F jelölés folyamatos (félév közbeni) számonkérést jelent, a V jelölés vizsgát, S jelölés szigorlatot jelent.

Záróvizsga tárgyak:

ZV1 – Kötelező pedagógus szakvizsgás ismeretek

ZV2 – A mentori munkához szükséges szakmai ismeretek

Oklevél minősítése = $(D + (ZV1 + ZV2) / 2 + S) / 3$

D = Diplomamunka eredménye

Oklevél minősítése:

kiváló 4,51 - 5,00,

jó 3,51 - 4,50,

közepes 2,51 - 3,50,

elégséges 2,00 - 2,50

III. Tantárgyak leírása

A közoktatás rendszerei

DUEL-TKK-120

10/5/0/F/5

Tárgyfelelős oktató: Magyar András Tamás

Előfeltétel: -

Oktatási cél, kompetenciák:

Alapozva az Alkotmányos és közigazgatási alapismeretek tárgyra a hallgató ismerje meg a közoktatás helyét a közigazgatásban, az egymásra ható intézményrendszert, ismerje meg a nemzeti köznevelési rendszer működését meghatározó alapelveket. Ismerje az egyes intézménytípusok feladatait, az állami intézményfenntartó központ, a szakképzési centrumok, valamint a nem állami intézményfenntartók feladat- és hatásköreit. Ismerje a pedagógiai szakszolgálat és a pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények feladatait.

Tartalom:

- Az oktatás és a tankötelezettség kialakulása, társadalmi funkciói
- A köznevelési intézmények fenntartói, feladat- és hatáskörük
- Az alapfokú és a középfokú nevelés-oktatás
- A szakképzés intézményrendszere
- A köznevelési intézmény partnerkapcsolatai

Kötelező irodalom:

- 2011.évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről

Ajánlott irodalom:

- Bognár Mária (2002): Partnerség iskolán innen és túl. Esettanulmány Ózd és térségéből. Országos Közoktatási Intézet, Budapest.
- Bruner, Jerome (2004): Az oktatás kultúrája. Gondolat, Budapest.

A nevelési-oktatási intézmény mint szervezet működése

DUEL-TKK-252

10/5/0/V/5

Tárgyfelelős oktató: Dr. habil Falus Orsolya Fruzsina

Előfeltétel: -

Oktatási cél, kompetenciák:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók részletesen ismerjék meg a nevelési-oktatási intézmények mint szervezetek működési alapelveit, formáit és a működést mozgató törvényeket

Tartalom:

- A formális szervezet: struktúra és forma. A közoktatási intézmények szervezeti formája, a felelősség, hatáskör, döntési jogkör megosztása (lineáris, funkcionális, törzskari, divizionális, mátrix szervezet).
- A szervezeti kultúra és az azt befolyásoló tényezők
- A köznevelés intézményrendszere. A nevelési-oktatási intézmények szervezeti sajátosságai
- A nevelési-oktatási intézmények működésére ható környezeti tényezők: mikro, makro, jogi, szakmai, gazdasági, kulturális stb.
- Az intézmények legfontosabb belső szakmai formális szabályzói: Pedagógiai/Nevelési program, Szervezeti és Működési Szabályzat, Házi rend.
- Az intézmény munkáját segítő pedagógiai szakszolgáltató és szakmai szolgáltatást végző intézmények.
- Szervezetfejlesztés, innováció, minőségfejlesztés. A szervezeti változások menedzselése

Kötelező irodalom:

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- Dobák Miklós (2000): Szervezeti formák és vezetés KJK KERSZÖV
- Tornyosi Nagy Éva (2004): Rendszer, szervezet, szervezetfejlesztés. BME, Budapest

Ajánlott irodalom:

- Barlai Róbertné (2001): A szervezeti kultúra diagnosztizálása és fejlesztése. Munkafüzet.
- Szegedi Minőségbiztosítási Konferencia 2001. 11.05-07.
- Cseh Györgyi (2003): A szervezeti kultúra fejlesztése. In: Baráth (szerk.): Értelmezési és – bevezetési útmutató a Comenius 2000 II. intézményi modellhez. PTMIK Comenius – Programigazgatóság, kézirat.
- Drahos Péter (2001): Szervezeti kultúra, szervezetfejlesztés. Szegedi Minőségbiztosítási Konferencia, 2001. november 5-7. Műhelyfoglalkozás segédanyaga.

A pedagógus a nevelési-oktatási intézményekben

DUEL-TKK-121

5/10/0/F/5

Tárgyfelelős oktató: Csikósné Maczó Edit

Előfeltétel: nincs

Oktatási cél, kompetenciák:

A gyakorlati tevékenységük tapasztalataira építve a képzés során a pedagógusok felkészülnek a pedagógus munkakörök, illetve az intézményekhez kapcsolódó speciális feladatok ellátására. Ismereteket szereznek az oktatás-nevelés tartalmi szabályozásának új követelményeiről, azok alkalmazási lehetőségeiről az oktatásban és nevelésben. Ismereteket szereznek az intézmények eredményes irányítására, működésére vonatkozóan. Képes lesz képzettségének megfelelő tevékenysége során mentálhigiénés segítő kapcsolat kialakítására és fenntartására környezetében, valamint (elsősorban intézményében) lelki egészségvédő és személyiségerősítő beavatkozások kezdeményezésére és kivitelezésére. Tudásával közreműködhet a társadalmi szintű primer prevencióban, és önismeretének és pedagógusszemélyiség tudatának fejlesztése révén hatékonyan részt vehet az intézményi oktatási, nevelési folyamatok alakításában, fejlesztésében.

Tartalom:

- Pedagógus az iskolai szervezetben: a pedagógus munkatevékenységei; pedagógiai folyamat tervezése, a pedagógiai folyamatok szervezése
- Pedagógusszerepek
- A pedagógus feladatai a változó közoktatási rendszerben
- A pedagógus feladatkörei az intézményben és ezek megjelenése a gyakorlatban (osztályfőnöki szerep, nevelési feladatok, konfliktuskezelés)
- Az oktatási folyamat tervezése. Szakmai önismeret a pedagógiai gyakorlatban
- A pedagógus önismereti, önértékelési módszerei
- A pedagógusok mentálhigiénéje
- A pedagógus tevékenységét segítő új eljárások, módszerek, technikák

Kötelező irodalom:

- Nikitscher Péter (2015): A pedagógusok szerepe és lehetőségei az iskolai szocializáció folyamatában. <http://ofi.hu/publikacio/pedagogusok-szerepe-es-lehetosegei-az-iskolaiszocializacio-folyamataban>
- Buda Béla (2003): A lélek egészsége. A mentálhigiéné alapkérdései. Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Jelentés a magyar közoktatásról 2010 (2011): Szerk.: Balázs Éva, Kocsis Mihály, Vágó Irén.
- Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest.

Ajánlott irodalom:

- Restyánszki Lászlóné (2005): A pedagógus szerepe a közoktatás-fejlesztés folyamatában. Új Pedagógiai Szemle.
- N. Tóth Ágnes (2015): A pedagógia adósságai. Savaria University Press.
- Restyánszki Lászlóné (2005): A pedagógus szerepe a közoktatás-fejlesztés folyamatában. Új Pedagógiai Szemle. 2005/11. sz. <http://folyoiratok.ofi.hu/uj-pedagogiai-szemle/apedagogus-szerepe-a-kozoktatas-fejlesztes-folyamataban>

A vezetés és szervezetfejlesztés alapjai

DUEL-TVV-153

10/5/0/V/5

Tárgyfelelős oktató: Dr. Varga Anita

Előfeltétel: -

Oktatási cél, kompetenciák:

A hallgató:

- ismerje a vezető/szervező munka alapfogalmait, ezek szintenkénti megközelítését
- ismerje a vezető/szervező munka típusait, ezek azonosságait és különbségeit, a gyakorlatban szokásos sorrendjüket, szerves és integráns egységüket, gyakorlati művelési módjukat
- ismerje a vezető/szervező folyamatok folyamatrendszerét, néhány főbb folyamat típusát, a vállalkozások folyamatmodelljét, továbbá a folyamatoknak, mint a struktúra alkotórészeinek leképezését hét szintű rendszerben
- ismerje a szervezetek fogalomrendszerét, több lépcsős definícióját, ennek gyakorlati hasznait és a szervezeti felépítés főbb típusait
- ismerje a szervezőmódszertant, a rendszerek dualitásait és paradoxonait
- ismerje a problémamegoldás folyamatát,
- a döntés racionális módszereit
- a megfelelő érdekérvényesítés módjait írásban és szóban,
- gyakorlatot szerezzen a csoportmunkában, az értekezletek szervezésében, levezetésében, tervezésében, a változások menedzselésében.

Tartalom:

- A vezetés valamint a szervezés fogalomkörének sokoldalú megközelítése
- A vezetés /szervezés általános és speciális fogalomköre
- A szervezés/szervezetfejlesztés tudományának fogalma, kialakulása, felosztása, struktúrája, kapcsolódásai más tudományterületekhez
- A vezetés/szervezéstudomány irányzatairól általában, a klasszikus irányzat fő képviselői
- Vezetéstudományi iskola és a Formalista szervezéstudomány
- HR és a Japán szervezés, vezetéstudományok
- Modern irányzatok és az újabb elméletek
- A szervezetek
- A szervezetek fogalmi megközelítése
- A szervezeti felépítés, szervezeti irányzatok
- Lineáris szervezetek, szolgálati út, problémafelhő
- Törzskari szervezetek kialakulása, jellemzői, Funkcionális szervezetek
- Dinamikus szervezeti formák, divizionális szervezetek és ezek továbbfejlesztése
- Szervezőmódszertan
- Fogalmak, szervezési munka modelljei,
- A szervezési munka menete
- A helyzetvizsgálat, helyzetkép, munkaanalízis, vezetési stílusok modellek
- Elemzés folyamata, különös tekintettel a személyi feltételek, munkamódszer, munkahely munkaeszköz elemzésére
- Tervkészítés folyamata a 4 alapelv bemutatásán keresztül
- Bevezetés, Visszatekintő elemzés
- Az üzleti folyamatok újraszervezése (BPR)

Kötelező irodalom:

- Antal Zsuzsanna, Dobák Miklós: Vezetés és szervezés - Szervezetek kialakítása és működtetése, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2016

Ajánlott irodalom:

- Juhász Gábor: Szervezési és vezetési alapismeretek (digitális tananyag), PTE-BTK, Pécs 2012

Alkotmányos, közigazgatási és államháztartási alapismeretek

DUEL-TVV-152

10/5/0/V/5

Tárgyfelelős oktató: Dr. Falus Orsolya Fruzsina

Előfeltétel: -

Oktatási cél, kompetenciák:

A hallgató ismerje meg az alkotmány fogalmát, jelentőségét, funkcióit, az alkotmányok történeti fejlődését és csoportosításukat, a magyarországi alkotmányozás történetét. Továbbá ismerje meg Magyarország Alaptörvényét, felépítését, az alaptörvény által biztosított emberi és állampolgári jogok és kötelezettségek rendszerét, az alaptörvényben meghatározott legfőbb alkotmányos intézményeket. Továbbá a hallgató ismerje meg a közigazgatási intézményrendszer működésére vonatkozó jogelveket, a különböző eljárástípusokat, az eljáró hatóságok, szervek felépítését, működését, az eljárás ügymenetét, a közigazgatás döntéseit és jogorvoslati rendszerét. Az államháztartási alapismeretek körében a hallgató legyen tisztában az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény szerkezetével, alapvető rendelkezéseivel, az államháztartás alrendszerével, a költségvetés bevételeivel és kiadásaival, az alrendszerek működtetésének főbb szabályaival, valamint a költségvetési szerv fogalmával és jogállásával.

Tartalom:

Az alkotmány fogalma, jelentősége, funkciói. Az alkotmányok történeti fejlődése és csoportosításuk. Az alkotmányos demokráciák főbb jellemzői és intézményrendszere, a pluralista demokrácia működésének alkotmányos biztosítékai. Jogállam és hatalommegosztás. Magyar alkotmányozás története. Magyarország Alaptörvénye. Nemzeti Hitvallás. Emberi és állampolgári jogok és kötelezettségek rendszere az alaptörvényben. Az állam szervei: országgyűlés, köztársasági elnök, kormány, önálló szabályozó szervek, alkotmánybíróság, bíróság, ügyészség, alapvető jogok biztosa, helyi önkormányzat, költségvetés, honvédség, rendőrség, rendkívüli állapot és szükségállapot alkotmányos szabályozása, a sarkalatos törvények. A közigazgatási eljárás alapelvei, hatálya, a hatósági eljárás nyelve. Joghatóság, hatáskör és illetékesség, belföldi és nemzetközi jogsegély. Az ügyfél. Az elsőfokú eljárás: megindítása, felfüggesztése, megszüntetése, ügyintézési határidő. Szakhatóság, tanú, hatósági tanú, szemle, irat, szakértő, tolmács. A hatóság döntései: határozat és végzés. Hatósági bizonyítvány, igazolvány és nyilvántartás. Hatósági ellenőrzés. Jogorvoslat és döntésfelülvizsgálat. A közigazgatási végrehajtás alapvető szabályai. Elektronikus ügyintézés. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény. Az államháztartás alrendszerei. A költségvetés bevételei és kiadásai. A költségvetési szerv jogállása.

Kötelező irodalom:

- Chronowski Nóra: Alkotmányjog és közigazgatási jog I. Dialog-Campus Kiadó
- Rózsás Eszter: Alkotmányjog és közigazgatási jog II. Dialog-Campus Kiadó
- Magyarország Alaptörvénye
- Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény

Ajánlott irodalom:

- Sári János – SomodyBernadette: Alapjogok (Alkotmánytan II) Osiris
- Paczoly Péter: Alkotmányelmélet és az európai integráció. Szent István Társulat
- Ádám Antal: Bölcsélet, vallás, állami egyházjog. Dialog-Campus Kiadó
- G. Fodor Gábor: Kormányzás / tudás. Századvég Kiadó

Európai uniós ismeretek

DUEL-TKT-251

10/5/0/V/5

Tárgyfelelős oktató: Dr. Veres Lajos

Előfeltétel: -

Oktatási cél, kompetenciák:

A hallgató ismerje meg az Európai Unió kialakulásának társadalomtörténeti, politikatörténeti előzményeit, az Európai Unió jogrendszerének felépítését, az EU jog alapfogalmait. A kurzus bemutatja az Európai Unió együttműködési fokozatait az alapszerződésekben megfogalmazott célkitűzések tükrében. Továbbá a hallgató ismerje meg az EU intézményi felépítését, az egyes intézmények jogköreit, hatásköreit, működésük, együttműködésük alapvető szabályait, a tagállamok és uniós polgárok Európai Unióhoz fűződő viszonyát jogosultságaik és kötelezettségeik tükrében.

Tartalom:

Az „Európa gondolat” története, az Európai Unió kialakulásának közvetlen politikai előzményei. Az Európai Unió elsődleges jogforrásai: alapszerződések. Az Európai Unió jogrendszere, az EU jog alapfogalmait, alkalmazásának alapelvei. A tagállami és EU szuverenitás viszonya, EU jogalkotási hatásköre. Az EU intézményi felépítése: EU Parlament, Bizottság, Tanács, Bíróság, Bank. Az EU másodlagos jogforrásai: határozat, döntés, irányelv.

Az EU jog érvényesülése a tagállamokban. Az EU jog megsértéséhez kötődő eljárások. Az EU polgár státusa. Választás és delegálás az EU döntéshozó és tanácsadó testületeibe. Az Európai Unió alapelvei, a négy szabadság, az EU politikák, az Európai Unió a globális gazdasági és politikai térben.

Kötelező irodalom:

- Kecskés László/2009/: EU jog és jogharmonizáció, HVG-ORAC Kiadó, Budapest
- Kengyel Ákos/2010/: Az EU világgazdasági pozíciója és külkapcsolatai. Akadémiai Kiadó, Bp.

Ajánlott irodalom:

- Blutman László/2004/:EU- jog működésben. BÁBA Kiadó, Szeged
- Győry Enikő: A nemzeti parlamentek és az Európai Unió.Osiris Kiadó
- Szalayné Sándor Erzsébet - Mohay Ágoston - Karoliny Eszter – Komanovics Adrienne - Pánovics Attila: Az Európai Unió joga. Dialog-Campus

A nevelési-oktatási intézmény hatékonyságának mutatói

DUEL-TKK-249

10/5/0/F/5

Tantárgyfelelős oktató: Magyar András Tamás

Előfeltétel kód: -

Oktatási cél, kompetenciák:

A hallgató ismerje meg az oktatási-nevelési intézmények értékelésének történeti előzményeit, fejlődési folyamatát, különböző irányzatait. A kurzus bemutatja a minőség, hatékonyság és eredményesség értelmezését a nevelési-oktatási intézmények jellemzőiként. Továbbá a hallgató ismerje meg és gyakorlatban is képes legyen alkalmazni a különböző intézményi külső- és önértékelési módszereket.

Tartalom:

A hatékonyság- eredményesség-méltányosság értelmezése, mint a jó minőség kritérium rendszere. Külső értékelés fajták: Spontán értékelés, „Győzelmi” rangsor, Audit és Felügyeleti értékelés. Önértékelés. Az intézményi önértékelés skóciai modellje. Az iskolai szervezet elemzése: klíma dimenziók és vezetési dimenziók. A hatékony iskola jellemzői. Az intézmény értékelés jogszabályi háttere.

Nemzetközi iskolaértékelési programok (INIS 1, INIS 2)

Kötelező irodalom:

- A nevelési-oktatási intézmények hatékonysága, az integráció kérdései, Debreceni Egyetem Tanárképzési Központ, Debrecen, 2015, Szaktárnet-könyvek 3.
- Schmidt Anna: Intézményértékelés és a tanulói-, tanári munka értékelése, tanulmány.
- Vass Vilmos: Az iskolai minőség mutatói, Új pedagógiai Szemle, 2003/1

Ajánlott irodalom:

- Minőség és eredményesség a közoktatásban, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, 2015
- Kertesi Gábor: A közoktatási intézmények teljesítményének mérése-értékelése, az iskolák elszámoltathatósága, Zöld könyv, A magyar közoktatás megújításáért Ecostat 2008.

Konfliktuskezelés

DUEL-TKK-904

5/10/0/F/5

Tárgyfelelős oktató: Dr. Juhász Levente Zsolt

Előfeltétel: -

Oktatási cél, kompetenciák:

A tárgy által fejlesztendő általános és szakmai oktatói kompetenciák: a konfliktológiai alapfogalmak, főbb elméletek és módszerek megismerése és elsajátítása. A konfliktológiai szakirodalomban való eligazodás, főbb konfliktológiai irányzatok ismerete. Az oktatói munka hatékony végzéséhez szükséges alapvető ismeretek és készségek elsajátítása. Alapvető pálya-, gyermek és önismereti, és konfliktuskezelési módszerek megismerése, elsajátítása.

Tartalom:

A felsőoktatás mesterképzési szintjének megfelelő konfliktológiai összefoglaló: alapfogalmak, főbb elméletek, módszerek, kutatási és alkalmazási területek.

Kötelező irodalom:

- Dávid I., Fülöp M., Pataky N., Rudas J. 2014. Stressz, megküzdés, versengés, konfliktusok.
- Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége
- Szekszárdi Júlia (Ed.) 1996. Konfliktuskezelési szöveggyűjtemény. Bp
- Szőke-Milinte Enikő. 2004. Pedagógusok konfliktuskezelési kultúrája. Új Pedagógiai Szemle, január.

Ajánlott irodalom:

- Szegál Borisz. 2011. Konfliktuskezelés. Tananyag.
- Szegál Borisz. 2011. Konfliktuskezelés. Módszertan.
- Szegál Borisz. 2009. Személyiséglélektan és Szociálpszichológia (Pszichológia II). DF Kiadó.
- Bagdy E., Bishop B., Böjte Cs. 2011. Hidak egymáshoz. Empátia, kommunikáció, konfliktuskezelés. Kulcslyuk Kiadó. Nyitott Akadémia sorozat

Korszerű tanulási-tanítási és értékelési módszerek a tanulási nehézségekkel küzdőknek

DUEL-TKK-223

5/10/0/F/5

Tárgyfelelős oktató: Csikósné Maczó Edit

Előfeltétel: nincs

Oktatási cél, kompetenciák:

A hallgató legyen képes a tanulási folyamat szervezésére és irányítására: változatos tanítási-tanulási formák kialakítására, a tudásforrások célszerű kiválasztására, hatékony tanulási környezet kialakítására. Ismerje a pedagógiai értékelés változatos eszközeit, tudja ezeket alkalmazni a tanulók fejlődési folyamatainak, tanulmányi teljesítményeinek és személyiségfejlődésének elemző értékelésénél. Ismerje meg, milyen tanulási zavarok léteznek, mik ezeknek okai, a pedagógiai munka tervezésénél-szervezésénél hogyan alkalmazzon differenciált módszereket. Legyen képes önmaga értékelésére, pedagógiai kultúrájának fejlesztésére. Alkalmazza a korszerű, formatív értékelési módszereket munkája során.

Tartalom:

- Tanulás és tanításelméletek
- A konstruktivizmus pedagógiája
- A pedagógus szerepe a konstruktív tanulási folyamatokban
- Tanulási-tanítási folyamatok differenciált tervezése
- Kooperatív módszerek az oktatásban
- A pedagógiai értékelés alapkérdései
- Értékelési és önértékelési módszerek
- AZ IKT-eszközök alkalmazása a tanulási-tanítás folyamatokban és az értékelésben
- Tanulási problémák fajtái és jellemzői
- Az integrált nevelés megjelenési formái, hazai és nemzetközi gyakorlata
- Az adaptív oktatás jelentősége és tervezése a felnőttképzésben
- Tanulási- és részképesség-zavarok iskolai megjelenése és kezelése
- A hátrányos helyzet fogalma, megjelenési formái
- Felzárkóztatás és tehetséggondozás

Kötelező irodalom:

- Cserné Adermann Gizella: Az önirányított tanulás. <http://feek.pte.hu/feek/feek/index.php?ulink=561>
- Golnhofer Erzsébet (1997): A pedagógiai értékelés. In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Harmatiné Olajos Tímea (2014): Tehetség, alulteljesítés és tanulási zavar. Didakt Kiadó, Debrecen. <http://www.mateh.hu/tehetsegkonyvtar/Alulteljesites.pdf>
- Nahalka István: Konstruktivista pedagógia – egy új paradigma a látóhatáron I. II. III.
- Iskolakultúra, 1997/2, 3,4. szám
- M. Nádasi Mária (2003): Projektoktatás. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Réthy Endréné (2004): Motiváció, tanulás, tanítás. Miért tanulunk jól, vagy rosszul? Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Ajánlott irodalom:

- Brassói S. – Hunya M. – Vass V. (2005): A fejlesztő értékelés: az iskolai tanulás minőségének javítása. In: Új Pedagógiai Szemle. 2005/7-8.
<http://folyoiratok.ofi.hu/uj-pedagogiai-szemle/a-fejleszto-ertekeles-az-iskolai-tanulasminosegenek-javitasa>
- Cserné Adermann Gizella (2003): Önbeteljesítő tanári elvárások, iskolai kudarcok. In: Tudásmenedzsment. 4.évf. 1.sz.
http://epa.oszk.hu/02700/02750/00007/pdf/EPA02750_tudasmenedzsment_2003_01_053062.pdf
- Gyarmathy Éva (2013): Diszlexia, a tanulás/tanítás és a tudományok a digitális kultúrában egy tranzien korszak dilemmái. In: Magyar Tudomány. 2013/9.
- Harmatiné Olajos Tímea (2014): Kit zavar a tanulási zavar? Pedellus Kiadó, Debrecen.
http://epa.oszk.hu/00600/00691/00120/pdf/EPA00691_mtud_2013_09_1086-1093.pdf
- Kadocsa László (2006): Az atipikus oktatási módszerek. Nemzeti Felnőttképzési Intézet, Budapest. <http://mek.oszk.hu/06600/06655/06655.pdf>
- Kovátsné Németh Mária (2006): Fenntartható oktatás és projektpedagógia. In: Új Pedagógiai 2006/10. sz.
<http://epa.oszk.hu/00000/00035/00107/2006-10-mu-Kovatsne-Fenntarthato.html>
- Lükő István (2015): A tanítás-tanulás rendszerszemléletű modellje. In: Képzés és Gyakorlat. 13. évf. 1-2. sz. 317-335.
http://epa.oszk.hu/02600/02641/00009/pdf/EPA02641_kepzes_es_gyakorlat_2015_1-2_317335.pdf
- Magyar Andrea (2014): Adaptív tesztek készítésének folyamata. In: Iskolakultúra. 24.évf. 4.sz. 26-35.
http://epa.oszk.hu/00600/00691/00120/pdf/EPA00691_mtud_2013_09_1086-1093.pdf
- Nahalka István (2006): A tanulás pedagógiai értelmezése. In: A gyakorlati pedagógiai néhány alapképzése 3. kötet. ELTE PPK, Budapest.
<http://mek.niif.hu/05400/05446/05446.pdf>
- Vámos Ágnes (2001): Értékelés az iskolában. In: Golnhofer Erzsébet és Nahalka István (szerk.): A pedagógusok pedagógiája. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 261-281.
<http://real.mtak.hu/17133/1/selection%20%2813%29.pdf>

Szegregáció és integráció az oktatási-nevelési intézményekben

DUEL-TKK-224

10/5/0/F/5

Tárgyfelelős oktató: Dr. Bacsa-Bán Anetta

Előfeltétel: -

Oktatási cél, kompetenciák:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók egységes képet kapjanak egyrészt a sajátos nevelési igényű tanulók, másrészt a kulturális és szociális okok miatt hátrányt szenvedő tanulók integrálásának lehetőségeiről, módszereiről. Valamint részletesen megismerjék a hazai közoktatás szegregációs és integrációs jelenségvilágát.

Tartalom:

A kurzus során az alábbi témák kerülnek bemutatásra és a hallgatókkal közösen feldolgozásra:

- Az integráció története és fogalmi kereteinek meghatározása.
- Sajátos nevelési igényű tanulók.
- Kulturális sokszínűség és nevelés.
- Multikulturális társadalom, multikulturális nevelés.
- Nemzetiségek, etnikai kisebbségek, migrációs kérdések Magyarországon.
- Demográfiai különbségek: - nemek - fiúk és lányok nevelése.
- Demográfiai különbségek: - különböző életkori csoportok együttnevelése.
- Társadalmi különbségek, földrajzi különbségek.
- Nyelv, kultúra, iskola: korlátozott kód - kidolgozott kód.
- A vallási sokszínűség.
- Szemléletváltás: előítélettől toleranciáig.
- Kulturálisan érzékeny iskola.
- Az integráció-szegregáció dilemmája a hazai oktatásban.
- Törvényi szabályozás, finanszírozás.
- Közoktatási integrációs-szegregációs körkép, közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzések.
- A szegregált oktatás gyakorlata, a szegregáció típusai.

Kötelező irodalom:

- Bárdonicsekné Kolos Klára: Integráció, szegregáció, egyéni fejlesztésen alapuló oktatás Új Pedagógiai Szemle, 2011/6. <http://ofi.hu/tudastar/uj-pedagogiai-szemle110615/bardonicsekne-kolos>
- Csányi Yvonne - Perlusz Andrea: Integrált nevelés - inkluzív iskola. In: Tanulmányok a neveléstudomány köréből. Osiris, Budapest, 2001. 312-332.
- Inklúziós tanterv és útmutató a magyarországi pedagógusképzés számára. Szerk.: Csányi Yvonne–Fótiné Hoffmann Éva, Kereszti Zsuzsa, Nagyné Kovács I., Willumsen J. Európai Bizottság–GYISM–OM, Bp., 2004.
- Laki Tamásné: Az együttnevelés műhelye. A RAMPA integrációs programsorozatának tapasztalatai Új Pedagógiai Szemle 2010/1-2. http://folyoiratok.ofi.hu/sites/default/files/article_attachments/upsz_2010_1-2_04.pdf
- Nahalka István: Az integrált nevelés pedagógiai alapjai. <http://www.okm.gov.hu/eszmece/Nahalka.html>
- Simon Mária: A bevándorló gyerekek iskolai integrációja Európában: Történeti és jogi háttér. <http://www.ofi.hu/tudastar/bevandorlo-gyerekek>
- Soósne Velencei Ildikó: Szegregáció, integráció vagy inkább szocializáció? A cigány gyerekek

oktatási lehetőségeinek jelen idejű, illetve történelmi áttekintése Magyarországon 1. rész. Új Katedra, 2010/1. sz. 18–23.

- Soósné Velencei Ildikó: Szegregáció, integráció vagy inkább szocializáció? A cigány gyerekek oktatási lehetőségeinek jelen idejű, illetve történelmi áttekintése Magyarországon 2. rész. Új Katedra, 2010/2. sz. 12–17.
- Szira Judit (2005): Gondolatok az integráció nemzetközi gyakorlatáról. <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=3I-Szira>

Ajánlott irodalom:

- Bánfalvy Csaba (szerk.): Az integrációs cunami. Tanulmányok a fogyatékos emberek iskolai és társadalmi integrációjáról. ELTE Eötvös Kiadó, 2008.
- Balázs Éva – Kocsis Mihály – Vágó Irén (szerk.): Jelentés a magyar közoktatásról 2010, OFI, Budapest, 2011. (10. fejezet: Oktatási egyenlőtlenségek és sajátos igények) <http://mek.oszk.hu/12800/12893/12893.pdf>
- Baron, Simon – Bolton, Cohen-Patrik: Autizmus. Osiris, Budapest, 2000.
- Csányi Yvonne szerk.: Együttnevelés – Speciális igényű tanulók az iskolában. Az integrált fejlesztés lehetőségei. ALTERN füzetek 5. Iskolafejlesztési Alapítvány és OKI Iskolafejlesztési Központ, Budapest, 1993.
- Csongor Anna (1991): Szegregáció az általános iskolában. Oktatókutató Intézet, Budapest. – Havas Gábor – Kemény István – Liskó Ilona: Cigány gyerekek az általános iskolában. Oktatókutató Intézet – Új Mandátum, Budapest, 2002
- Hoffmann Judit szerk.: Gyógypedagógiai szöveggyűjtemény. Comenius Bt., Pécs, 2006.
- Illyés Sándor szerk.: Gyógypedagógiai alapismeretek. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest, 2000.
- Kálmán Zsófia - Könzei György: A Taigetosztól az esélyegyenlőségig. Osiris, Budapest, 2002.
- Kende Anna: Együtt vagy külön? Iskolakultúra 2004/1. 3-13.
- Kőpatakiné Mészáros Mária szerk.: Befogadó iskolák, elfogadó közösségek. OKI Kiadó, Budapest, 2003.
- Mayer József és Kőpatakiné Mészáros Mária: A szavak és a tettek. Sajátos nevelési igényű tanulók a közoktatásban a 21. század első évtizedében Magyarországon. OFI, Budapest, 2011.
- Meixner Ildikó – Weiss, M.: Tanulási zavarok – Dyslexia. UCB Kiskönyvtár, Budapest, 1996.
- Pető Ildikó: Inklúzió a nevelésben. Iskolakultúra, 2003/10. 3-11
- Papp Gabriella: Együttnevelés. Fejlesztő Pedagógia, 2001, 4-5, 27-33.
- Réthy Endréné: A speciális szükségletű gyermekek nevelése, oktatása Európában. Magyar Pedagógia, 102. évf., 2002/3, 281-300.
- Varga Aranka: Multikulturalizmus – inkluzív oktatási rendszer In. Forray R. Katalin (szerk.): Ismeretek a Romológia alapképzési szakhoz, Pécs PTE BTK, 2006.
- Zsebe Andrea - Bíró Katalin: Együtt nevelni, de hogyan? Fejlesztő Pedagógia, 2002, 2-3, 12.-14.

Az andragógia alapjai

DUEL-TKK-124

10/5/0/F/5

Tantárgyfelelős oktató: Magyar András Tamás

Előfeltétel kód: -

Oktatási cél, kompetenciák:

A hallgatók ismerjék meg a legfontosabb andragógiai fogalmakat és a felnőttoktatás főbb elméleti kérdéseit. Legyenek képesek a felnőttek tanulásának speciális sajátosságait megérteni, felismerni, a tanulási folyamatokat támogatni.

Kialakítandó kompetenciák: értékrendszerek értése, elemzése, a felnőtt ember megújulási, fejlődési törekvését optimalizálni, megvalósulásukat segítése, a speciális célcsoportok számára sajátos tanulási programok kidolgozása.

Tartalom:

Az andragógia fogalma, tárgya és módszerei. Andragógia és pedagógia. Az andragógia tudományközi kapcsolatai. A felnőtté válás értelmezése, felnőttkori életszakaszok. A felnőtt, mint tanuló pszichológiai jellemzői. Kulcskompetenciák, jártasságok, készségek és a kreativitás fejlesztésének lehetőségei a felnőttoktatásban. A felnőttképzés speciális célcsoportjai: a hátrányos helyzetűek, a nők, a munkanélküliek, az időskorúak, a fogyatékkal élők, a romák stb. A felnőttképzés színterei: a formális, a nem-formális és az informális tanulás jellemzői. Iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli képzések, munkaerőpiaci képzések és továbbképzések. Oktatási és felnőttoktatási intézmények. Távoktatási és tömegkommunikációs intézmények. Átképző és szakoktatási intézmények. Felnőttképzést is ellátó intézmények. A felnőttek tanulási motivációi. Az előzetes tudás és az előzetes tapasztalati tudás szerepe és elismerése a felnőttképzés folyamatában.

Az andragógus kompetenciái, andragógus szerepek. Konfliktusok a felnőttek tanulásában.

Kötelező irodalom:

- Bajusz Klára – Németh Balázs: Felnőttoktatási felfogások a 20. században. Andragógia Szöveggyűjtemény I. Pécs, Publikon Kiadó, 2011
- Csoma Gyula: A felnőttkori tanulás idődimenziói.
<http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=gyula2003-07-Csoma-felnottkori>
- Németh Balázs: A lifelong learning koncepció történeti gyökerei. Tudásmenedzsment, 2001. II. évf./ 1. szám, 39–44.
- Feketéné Szakos Éva: A felnőttek tanulása és tanítása új felfogásban. Akadémia Kiadó, Bp. 2002.

Ajánlott irodalom:

- Cserné Adermann Gizella: Felnőtteket tanítani? a laikus tanításfelfogás csapdái. In. Feketéné Szakos Éva (szerk.): Fókuszban a felnőttek tanulása. Szent István Egyetem, Gödöllő, 2006. 53-59.o.
- Kálmán Anikó: Andragógiai módszertan: a felnőttoktatók kompetenciái: Lifelong Learning füzetek, OKKER, Budapest., 2005
- Kraiciné Szokoló Mária: Pedagógus és andragógus szerepek az ezredfordulón. ELTE Eötvös Kiadó, Bp. 2006.

Szakmai gyakorlat I.

DUEL-TKK-122

0/0/20/F/5

Tantárgyfelelős oktató: Csikósné Maczó Edit

Előfeltétel: nincs

Oktatási cél, kompetenciák:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók a felnőttoktatási, képzési, nevelési intézményi látogatások keretében megismerjék az ott folyó munkát, tapasztalatot szerezzenek a felnőttoktatási, képzési feladatokról, andragógusi szerepkörökről, tevékenységekről, nehézségekről. További cél, hogy a tárgy adjon az elméleti képzéssel szoros kapcsolatban lévő széleskörű és áttekintő intézményi ismereteket, a gyakorlati tapasztalatok révén segítse az alapvető érdeklődés kialakítását, elmélyítését, a szakmai tevékenységekhez szükséges kompetenciák kifejlesztését és gyakorlását.

Tartalom:

A gyakorlatokat a hallgatók Dunaújváros intézményeiben végzik szakmai irányítással. A szakmai gyakorlat első részénél fontos, hogy olyan intézményekben hospitáljanak hallgatóink, amelyek tevékenységébe a gyakorlatvezető oktató is bepillantást nyerhet, az ott folyó szakmai munkát ismeri és hatékonyan tudja hallgatóit bevonni a megfigyelésekbe, a folyamatok értelmezésébe. A tapasztalatról dokumentációt kell készíteniük, melyek a csoport előtt kerülnek prezentálásra és megvitatásra a félév végén.

Kötelező irodalom

- Faulstich – Rohman (1999): A felnőttoktatás mint szakma. In: H. Bodnár Mária (szerk.): Felnőttoktatás, továbbképzés és élethosszig tartó tanulás 1996-2003. Német Nép főiskolai Szövetség sorozata, Bp.
- Farkas Éva (2013): A szak- és felnőttképzés gyakorlata. SZTE JGYPK, Szeged. <http://mek.oszk.hu/13300/13360/13360.pdf>
- Koltai Dénes - Lada László (2006, szerk.): Az Andragógia korszerű eszközeiről és módszereiről. Nemzeti Felnőttképzési Intézet, Budapest.

Ajánlott irodalom

- Cserné Adermann Gizella (2001): Konfliktusok a felnőttoktatásban. In: Tudásmenedzsment. 2.évf.1.sz. 28-40. http://epa.oszk.hu/02700/02750/00003/pdf/EPA02750_tudasmenedzsment_2001_01_028040.pdf
- Kispálné Horváth Mária: A felnőttképzés módszertana. http://www.academia.edu/23694583/A_feln%C5%91ttk%C3%A9pz%C3%A9s_m%C3%B3dszertana
- Taródi Cseszka Éva (2018): Versenyképesség, emberi tőkeberuházás, élethosszig tartó tanulás: a felnőttoktatás és a felnőttképzés szerepe a sikeres munkaerőpiaci kompetenciák kialakításában. In: Közelítések. 5.évf. 3-4.sz. 21-33. <https://uni-milton.hu/wpcontent/uploads/2018/10/K%C3%96ZEL%C3%8DT%C3%89SEK-2017.3-4.pdf>
- Zachár László (2008, szerk.): A felnőttképzés módszertani kérdései. In: Tanártovábbképzési Füzetek, Budapest. http://site.nive.hu/hefop351/ttk/download.php?filename=4_kotet_b5.pdf
- Zachár László (2007, szerk.): Korszerű felnőttképzési módszerek kidolgozása és alkalmazása. In: Tanár-továbbképzési konferenciák, Bp.-Siófok-Hajdúszoboszló. http://site.nive.hu/hefop351/ttk/download.php?filename=4_kotet_b5.pdf

Szigorlat

DUEL-TKK-237

0/0/0/S/0

Felelős oktatási egység: Tanárképző Központ

Tárgyfelelős oktató: Dr. habil Falus Orsolya Fruzsina

Előfeltétel:

- A közoktatás rendszerei
- A pedagógus a nevelési-oktatási intézményben

Szigorlati témakörök:

1. Pedagógus az iskolai szervezetben: a pedagógus munkatevékenységei
2. A pedagógiai folyamat tervezése, a pedagógiai folyamatok szervezése.
3. A pedagógus feladatkörei az intézményben és ezek megjelenése a gyakorlatban. (osztályfőnöki szerep, nevelési feladatok, konfliktuskezelés)
4. Pedagógusszerepek. Szakmai önismeret a pedagógiai gyakorlatban
5. A pedagógusok mentálhigiéniája
6. A pedagógus tevékenységét segítő új eljárások, módszerek, technikák.
7. Az Alaptörvény oktatással kapcsolatos rendelkezései
8. Nemzeti Hitvallás. Emberi és állampolgári jogok és kötelezettségek rendszere az alaptörvényben.
9. A közigazgatási eljárás alapelvei, hatálya, a hatósági eljárás nyelve. Joghatóság, hatáskör és illetékesség
10. A nemzeti köznevelésről szóló CXC. tv. rendelkezései
11. A közoktatás elhelyezkedését a közigazgatási rendszerekben
12. A térségi kapcsolatok lehetőségei a közoktatásban

A mentortanár-képzés pedagógiai alapjai, mentori feladatok

DUEL-TKK-140

0/0/15/F/5

Felelős oktatási egység: Tanárképző Központ

Tárgyfelelős oktató: Dr. Bacsa-Bán Anetta

Előfeltétel: Nincs

Jellemző átadási módok:

Előadás: -

Gyakorlat: -

Labor: Intézménylátogatás, dokumentumok prezentálása

Tanulói tevékenységformák:

- Intézménylátogatás-tapasztalatok elemzése
- Oktatáspolitikai dokumentumok elemzése
- Projektfejlesztési gyakorlat
- Pedagógiai dokumentumok elemzése
- Oktatásjogi dokumentumok gyakorlati alkalmazása
- Esettanulmányok elemzése
- Tutori gyakorlat
- Pedagógusok adminisztrációs és dokumentálási feladatai

Oktatási cél:

A hallgatók szerezzenek kompetencia alapú tudást a mentori munkával kapcsolatos pedagógiai- és gyakorlati területen.

Tartalom:

- A mentori munka kompetencia területei
- Az iskolai munka tervezése
- A mentori munka eredményességének feltételei
- Tanulási folyamatok áttekintése
- Pedagógiai folyamatok megfigyelése és elemzése
- A mentori tevékenység etikája
- Tanácsadás módszertana
- Konfliktusok az iskolában
- Probléma- és feladatközpontú pedagógia
- Differenciált munkaformák és a digitális pedagógia alkalmazása
- A kompetencia alapú mérés
- A mentori tevékenység a gyakorlatban, portfólió vezetés
- Esetmegbeszélő gyakorlatok

Kötelező irodalom:

- M. Nádasi Mária (szerk): A mentorfelkészítés rendszere, próbája, a mentorképzés szakterületi előkészítése, ELTE, Bp., 2010.
http://pedagoguskepzes.elte.hu/images/anyagok/iv13/6_M_Nadasi_Maria_I_kotet_mentorkepzes.PDF
- Molnár Katalin, Nádasi Mária, Szivák Judit, Hunyady Györgyné: A mentortanárképzés tartalmi továbbfejlesztése, gyakorlati vonulatának megtervezése és bevezetése, ELTE, Bp., 2015.
https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/3875/mentortanarkepzes_tartalmi_tovabbfejlesztese_koncepcio.pdf?sequence=1&isAllowed=y

A pedagógiai értékelés alapjai

DUEL-TKK-155

10/10/0/V/5

Felelős oktatási egység: Tanárképző Központ

Tárgyfelelős oktató: Csikósné Maczó Edit

Előfeltétel: nincs

Oktatási cél, kompetenciák:

A hallgatók ismerjék meg az értékelés lényegét, mibenlétét, az ember egyéni életútjában, a társadalmi hierarchiában való elhelyezkedésben betöltött szerepét. Tudják, melyek az értékelés pedagógiai funkciói és mik az értékelés tudományosságának kritériumai. Pedagógiai munkájuk során törekedjenek az értékelés objektivitására, előítélet-mentesség jellemezze őket az értékelési folyamatokban. Legyenek képesek megfelelő pedagógiai értékelések tervezésére, szervezésére, lebonyolítására, az eredmények helyes értelmezésére.

Tartalom:

- Fogalmi alapvetés: érték és értékelés.
- A pedagógiai értékelés története.
- Kritikai elméletek a pedagógiai értékelés és a vizsgáztatás kapcsán, a docimológia kialakulása. Törekvések az értékelés megreformálására.
- Az értékelés filozófiai, szociológiai, szociálpszichológiai, rendszerelméleti paradigmája.
- Az értékelés tudományosságának feltételei: érvényesség, megbízhatóság, objektivitás.
- Az érvényesség fajtái, típusai, a megbízhatóság erősítésének módszerei.
- Szubjektív tényezők az értékelési folyamatban, ezek csökkentésének lehetőségei.
- Az értékelés funkciói: formatív, szummatív és diagnosztikus értékelés.
- A követelmények szerepe az értékelésben, a követelmények taxonómiája és mérhetővé tétele (operacionalizálása).
- Az értékelés alapvető módszerei, az adekvát értékelési módszerek kiválasztása.
- Az eredmények minősítésének módjai: a szöveges értékeléstől az osztályozásig.

Kötelező irodalom:

- Csapó Benő (2002): Az iskolai tudás. Osiris, Budapest.
- Golnhofer Erzsébet (1997): A pedagógiai értékelés. In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Orosz Sándor (1995): Mérések a pedagógiában. Veszprémi Egyetem, Veszprém.

Ajánlott irodalom:

- Vidákovich Tibor (2001): Diagnosztikus tudásszint- és képességvizsgálatok. In: Csapó Benő és Vidákovich Tibor (szerk.): Neveléstudomány az ezredfordulón. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 314-327.
- Cserné Adermann Gizella (1998): Teljesítményértékelés. JPTE Távoktatási Központ, Pécs.
- M. Nádasai Mária (1993) Az osztályozásról történeti és összehasonlító pedagógiai szempontból. In: Készülünk a vizsgáztatásra /Golnhofer Erzsébet. Bp: Korona Kiadó,42-54.
- Vámos Ágnes (2001): Értékelés az iskolában. in. A pedagógusok pedagógiája (szerk.: Golnhofer Erzsébet és Nahalka István). Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 261-281. o.
- Környei László: A mérés és értékelés oktatáspolitikai funkciói.
<http://www.ofi.hu/tudastar/meres-ertekeles>
- Cserné Adermann Gizella (2006): Önbeteljesítő jóslatok az iskolában és a családban. Edenscript Kft. Pécs. 120 o.

A pedagógiai folyamatok megfigyelése

DUEL-TKK-141

/15/0/F/5

Felelős oktatási egység: Tanárképző Központ

Tárgyfelelős oktató: Dr. Gubán Gyula

Előfeltétel: Nincs

Jellemző átadási módok:

Előadás: Előadóteremben, projektor használatával

Gyakorlat: Tanítási órák látogatása a gyakorló iskolában

Labor:

Tanulói tevékenységformák:

Hospitálás tanítási órákon, jegyzőkönyv készítése

Oktatási cél:

A tantárgy elsődleges célja, hogy megismertesse a hallgatókkal a tanórai megfigyelés eszközeit, lehetőséget kínáljon azok gyakorlatban történő kipróbálására, és ezzel felkészítse a résztvevőket a mentori munka egyik leggyakrabban elvégzett feladatára.

Tartalom:

A félév során a tantárgy betekintést enged négy alapvetően különböző óramegfigyelési módszerbe: a holisztikus illetve a strukturált, ezen felül a szubjektív és az objektív megfigyelési módszerekbe. A résztvevők megismerkednek előre elkészített megfigyelési eszközökkel, majd a gyakorlatban kipróbálva azokat, véleményt alkothatnak azok erősségeiről és gyengeségeiről. A csoportos órai megfigyelések lehetőséget biztosítanak a hallgatók számára az egyes megfigyelési eszközök összehasonlítására is. Emellett elsajátíthatják az órai megfigyelések viselkedési kódexét, a perspektíva fontosságát, és még sok más gyakorlati ismeretet is.

Kötelező irodalom:

- Balassa Katalin (szerk.): A tanári értékelés és önértékelés korszerűsítése II. Budapest: Kiadvány a Soros Alapítvány támogatásával. 1997.
- Fish, D.: Quality Mentoring for Student Teachers: A Principled Approach to Practice, London:David Fulton Publishers. 1995.

Ajánlott irodalom:

- Hagger, H.,Burn, K. and McIntyre, D.: The School Mentor Handbook: Essential Skills and Strategies for Working with Student Teachers. London: KoganPage. 1995.
- Scrivener, J.:LearningTeaching. Oxford: MacMillan 2005.
- Wragg,E.C.C.:An:Introduction to Classroom Observation., London: Routledge,1999.

Bevezetés a társadalomtudományi kutatásokba

DUEL-TKK-127

10/10/0/F/5

Felelős oktatási egység: Tanárképző Központ

Tárgyfelelős oktató: Dr. Juhász Levente Zsolt

Előfeltétel: Nincs

Jellemző átadási módok:

Előadás: Minden hallgatónak nagy előadóban, projektoros előadás.

Gyakorlat: Egyénre szabott feladatok szemináriumi és önálló feldolgozásban

Labor:

Tanulói tevékenységformák:

- Szövegértelmezés
- Információk feldolgozása egyénileg és csoportosan
- Vélemények ütköztetése
- Vitakészség és érveléstechnika elsajátítása
- Csoportban való együttműködés
- Érdekérvényesítés formáinak elsajátítása

Oktatási cél:

A tantárgy feladata az, hogy a leendő pedagógiai és kommunikációs szakembereket felkészítse a kutatandó problémák meghatározására, az eredmények gyakorlatban történő felhasználására. Fontos feladat a kutatói munkára való felkészítés, amelynek jelentős része a szakmai fejlődésben való elkötelezettség, önfeljesztés.

- A társadalomtudományi kutatás általános metodológiai kérdéseit, kutatási stratégiákat, eszközöket, az adatgyűjtés és feldolgozás módszereit ismerteti meg a hallgatóval.
- A hallgató jártasságot szerezhet az elméleti ismeretek gyakorlatban történő alkalmazásában.
- A hallgató képes legyen bemutatni és indokolni a kutatási problémát, a kutatási eszközöket és módszereket meg tudja választani, és képes legyen a kutatási eredmények értékelésére, értelmezésére.

Kompetenciák:

- egyes tanulók személyiségének, tudásának, képességeinek, a tanulói szervezetek működésének, az oktatási programok és módszerek hatékonyságának megismeréséhez szükséges, tudományosan megalapozott módszerek, technikák ismerete
- képes a tanulókat szakszerűen megfigyelni és tapasztalatait szöveges vagy számszerű formában rögzíteni,
- képes a tanulók megismerésére és fejlődésük nyomon követésére alkalmas objektív adatgyűjtő eszközök, kérdőívek, tudásszintmérő tesztek alkalmazására, készítésére,
- képes a tanulócsoportok szerveződésének, dinamikájának szakszerű feltárására.
- A hallgató jártasságot szerezhet az elméleti ismeretek gyakorlatban történő alkalmazásában.
- A hallgató képes legyen bemutatni és indokolni a kutatási problémát, a kutatási eszközöket és módszereket meg tudja választani, és képes legyen a kutatási eredmények értékelésére, értelmezésére.

Tartalom:

- A pedagógiai kutatás mint tudományos tevékenység.
- A tudományos kutatás alapfogalmai, módszerei, eszközei.
- A pedagógiai kutatás tárgya, területei.
- A szakirodalom feldolgozásának módszerei.
- A megfigyelés módszerei és eszközei.
- Az interjú módszer.
- Kérdőíves vizsgálatok.
- Kérdőívek tervezése és szerkesztése.

- Kérdéstípusok, skálák, nyitott kérdések kódolása.
- A szociometria mint kutatási módszer.
- A szociometria alkalmazási lehetőségei az iskolai gyakorlatban.
- Dokumentum és tartalomelemzés.
- Pszichológiai tesztek, intelligenciát, kreativitást, képességeket vizsgáló tesztek.
- A mintavétel módszerei.
- A felmérések gyakorlati problémái.
- A vizsgálat változórendszerének kidolgozása, javítás, kódolás, adatrögzítés.
- Adatelemzés, táblatervek készítése, a kutatások összegzése, zárótanulmány készítése.

Kötelező irodalom:

- Babbie, E.: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Bp., 1995.
- Falus Iván: Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe Keraban Kiadó, Budapest, 1996

Ajánlott irodalom:

- Ágoston György, Nagy József és Orosz Sándor: Méréses módszerek a pedagógiában. Tankönyvkiadó, Bp., 1979.
- Antal László: A tartalomelemzés alapjai. Magvető, Bp., 1976.
- Csapó Benő és Varsányi Zoltán: A rajzkészség fejlettségének vizsgálata középiskolaitanulóknál. ActaPaed. Ser. Spec. Szeged, 1985.
- Cseh-Szombathy László - Ferge Zsuzsa: A szociológiai felvétel módszerei. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Bp., 1971.
- Eco, U.: Hogyan írjunk szakdolgozatot- Gondolat Kiadó, Bp., 1992.
- Falus Iván - Ollé János: Statisztikai módszerek pedagógusok számára, Okker, Bp., 2000.
- Kaplan, A.: Az empirikus szociológiai kutatás. ELTE, Bp., 1973.
- Kokas Károly: Hagyományos és elektronikus pedagógiai szakinformáció. Magyar Pedagógia 1992. 2. sz. 153-166. p
- Piaget, J., Fraisse, P. és Reuchlin, M.: A kísérleti pszichológia módszerei. Akadémiai Kiadó, Bp., 1972.
- Héja, Ligeti: Módszertan, a társadalmi jelenségek kutatása. Osiris, 2006
- Majoros Pál: A kutatás módszertani alapjai Perfekt, Budapest, 2004

Szaktanulmányi ismeretek

DUEL-TKK-142

10/10/0/F/5

Felelős oktatási egység: Tanárképző Központ

Tárgyfelelős oktató: Dr. Kadocsa László

Előfeltétel: Nincs

Jellemző átadási módok:

Előadás:

A tárgyak tanítási-tanulási eljárásai, módszertani sajátosságai - előadóteremben, projektor használatával

Gyakorlat:

Tematikus tervezés, óratervek, mikrotanítás, csoportos iskolai gyakorlatok, óralátogatások

Tanulói tevékenységformák:

Információk feladattal vezetett rendszerezése, feladatok önálló feldolgozása

Oktatási cél:

A hallgatók legyenek képesek a szakmai tantárgyak tanítási-tanulási folyamatának tervezésére, pedagógiai dokumentumainak elkészítésére. Szerezzenek tapasztalatot a tanítási órák megfigyelésében, elemzésében és az egyes módszertani eljárások alkalmazásában. A hallgató képes legyen meghatározni a pedagógiai célokhoz és pedagógiai helyzetekhez igazodva az értékelés funkcióit, és tudatosan kiválasztani az alkalmazandó értékelési stratégiákat, modelleket.

Tartalom:

A tárgy konkrét tartalmát a képzésben résztvevők szakjának megfelelően a felkért oktató határozza meg

- Az információ/tudás alapú társadalom kihívásai és a szakmai képzés összefüggései
- A szakképzés pedagógiai sajátosságai, felnőttek szakképzésének módszertani sajátosságai
- A szakmai tárgyak tanításának célja, feladatai, tartalmi sajátosságai és kapcsolatrendszer
- Az oktatás pedagógiai dokumentumai
- Az oktatási folyamat tervezése, a tematikus tervezés: a cél-és követelményrendszer meghatározása; a tananyag elemzése; a tanítás-tanulás szervezeti keretei, módszerei, eszközrendszere, elektronikus tanulás; a tanítás-tanulási folyamata; mérés-értékelés, a feladatlapon szerkesztése és értékelése
- Felkészülés a tanítási órákra: tanmenet, óraterv, PPT prezentáció
- Az egyes szakmai tárgyak tematikus terveinek kidolgozása kis csoportokban
- A tematikus terv egy-egy órájának részletes kidolgozása személyenként, és bemutatása mikrotanítás formájában
- Csoportos iskolai gyakorlatok, óralátogatások keretében a vezetőtanár által alkalmazott tanári és tanulási eljárások, módszerek, eszközhasználat megfigyelése és elemzése

Kötelező irodalom:

- Dr. Kadocsa László, Kelemen Gyula, Dr. Létray Zoltán, Ludik Péter: Korszerű pedagógiai módszerek a felsőoktatásban. HEFOP 3.3 „Korszerű pedagógiai módszerek a felsőoktatásban” pályázat kiadványa, Dunaújváros 2005.

Ajánlott irodalom:

- Hain Ferenc, Hutter Ottó, Kugler Judit: Az elektronikus eszközökkel támogatott tanulás (e-Learning) mint lehetőség. In.: Világosság, 2005. 2-3. sz.

Szakmai menedzsment

DUEL-TVV-253

10/5/0/V/5

Felelős oktatási egység: Társadalomtudományi Intézet

Tárgyfelelős oktató: Dr. Varga Anita

Előfeltétel: Nincs

Jellemző átadási módok:

Előadás: előadóteremben, projektor használatával

Gyakorlat: a megismert menedzsment funkció gyakorlati alkalmazása kis csoportokban

Labor:

Tanulói tevékenységformák:

- Információk, ismeretek rendszerezése
- Egyéni/kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással

Oktatási cél:

A hallgatók megismertetése a menedzsment alapjaival, a tervezés, vezetés, szervezés, irányítás fő feladataival. A menedzser szemléletű gondolkodásmód alapjainak kialakítása speciális környezetben.

Tartalom:

1. A négy menedzsment funkció megismerése gyakorlati alkalmazása

a.) Tervezés

- A terv és a tervezés eltérő dimenziója, szerepe a vezetők munkájában
- A tervek típusai, tartalmuk és hierarchiájuk
- A tervezési feladatok a szervezet és a vezetés szintjén

b.) Szervezés

- Makrokörnyezeti tényezők (politikai-jogi rendszer, technológiai és tudáskörnyezet, szociális-kulturális tényezők)
- Mikrokörnyezeti tényezők (Porter-féle versenytényezők)
- belső adottságok (méret, profil, eredet, stb.)
- szervezeti kultúra (Hofstede 7 szintje, Handykulturtipológiája)

c.) Vezetés

- vezetési funkciók (tervezés, szervezés, személyes irányítás, koordináció és ellenőrzés)
- vezetési stílusok (Likert, Tannenbaum-Schmidt, Blake és Mouton rácsmodellje)
- vezető és menedzser különbsége (Bennis és Nauns vezető típusai)
- menedzsment felelőssége

d.) Problémamegoldás, döntéshozatal/irányítás

- probléma fogalma, keletkezése, felismerését elősegítő tényezők, problémamegoldás folyamata
 - vezetői döntések típusai, csoportosítása, vezetői döntéshozatal összetevői
 - döntéshozatal, csapdái, folyamata, vezetői döntéshozó típusok, a csoportos döntéshozatal
 - vezetői hatáskör forrásai
 - hatáskör delegálás előnyei, hátrányai, centralizáció-decentralizáció kérdései
2. Menedzser szemléletű intézményvezetés feladatai feltételei lehetőségei
 3. Minőségfejlesztési tevékenység alapjai a közoktatásban és a felsőoktatásban

Kötelező irodalom:

- Dr. Roóz József: Menedzsment alapjai. Perfekt kiadó, Budapest, 2007
- Dr. Roóz József: Vezetésmódszertan. Perfekt kiadó, Budapest, 2001

Ajánlott irodalom:

- Dobák Miklós: Vezetés szervezés I-II. Aula kiadó, Budapest, 1996
- Bakacsi Gyula: Szervezeti magatartás és vezetés KJK-KERSZÖV kiadó, Budapest, 2001)

Tervezés, szervezés, koordináció a mentori munkában

DUEL-TKK-261

10/5/0/V/5

Felelős oktatási egység: Tanárképző Központ

Tárgyfelelős oktató: Csikósné Maczó Edit

Előfeltétel: nincs

Oktatási cél, kompetenciák:

A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókkal azokat a szervezési és koordinációs munkákat, amelyeket a mentoroknak az iskolai gyakorlat lebonyolítása során meg kell oldaniuk. Fontos, hogy betekintést nyerjenek a mentori szerep tágabban értelmezett fogalmaiba is. Ismerjék azokat a módszertani technikákat, amelyekkel a rájuk bízott pályakezdő mentoráltakat a pedagógus szakma alapjaiba bevezetik. Képesek legyenek megtalálni az eltérő személyiségű mentoráltakhoz a hatékony kommunikációs utakat.

Tartalom:

- A tanítási gyakorlat szereplői
- A mentor, mint koordinátor
- A tanárképző szakember szerepe
- A tanárjelölt típusok
- A felelősség kérdése a mentori munka során
- Mentori program elkészítése
- Egyénre szabott mentorálás
- Értékelés, dokumentáció
- Az iskola, mint a tanítási gyakorlat tágabb környezete
- Alapvetőinformációk, iskolai mentorcsomag készítése, a tanárjelölt tanórán kívüli munkájának szervezése, koordinálása

Kötelező irodalom:

- Falus Iván (2006): A tanári tevékenység és a pedagógusképzés új útjai, Gondolat kiadó, Bp.
- Falus Iván (2007): A tanárrá válás folyamata, Gondolat kiadó, Bp.

Ajánlott irodalom:

- Bagdy Emőke (szerk.) (1996): A pedagógus hivatássonosélyisége. Egy pályaszocializációs kísérlet tanulságai. KLTE Pszichológiai Intézet, Debrecen.
- Kőpatakiné Mészáros Mária (2009): Mentornak lenni jó!
<https://ofi.oh.gov.hu/tudastar/foglalkoztatasba/mentornak-lenni-jo>

Mentorálási szakmai gyakorlat

DUEL-TKK-242

0/15/10/F/10

Felelős oktatási egység: Tanárképző Központ

Tárgyfelelős oktató: Dr. Bacsa-Bán Anetta

Előfeltétel: Nincs

Jellemző átadási módok:

Előadás:

Gyakorlat: hospitálási tevékenység

Labor:

Tanulói tevékenységformák:

A kurzus során a mentor heti egy alkalommal konzultál a mentor tanárral, illetve a mentort az egyetemioktató megfigyeli a mentori munkája közben.

Oktatási cél:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók kipróbálhassák, gyakorolhassák a mentori munkáról elsajátított elméleteket gyakorlatban, tapasztalatokat szerezzenek és problémákat oldjanak meg a mentori munka folyamatában. Fejlesszék mindazon képességeiket, amelyek a későbbi munka során elengedhetetlenek, azaz képesek legyenek: az iskolai gyakorlat megtervezésére, megszervezésére, vezetésére és értékelésére; a hallgatóval/kezdő pedagógussal hatékony szakmai együttműködésre.

Tartalom:

A félév során a mentorjelölt az egyetemi oktató vezetésével, de már önállóan gondoskodik egy tanárjelölt iskolai gyakorlatáról. A feladatai kapcsán a mentor tanárával egyeztet, de ő a felelős a tanárjelöltért, gyakorlati képzésének hatékonyságáért, a képzésben való támogatásáért és a félévvégi értékeléséért is.

Kötelező irodalom:

- Falus Iván (szerk): A tanárrá válás folyamata. Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2007.
- Mentori kézikönyv, „SULIPLUSSZ” Társadalmi innováció a hevesi Eötvös József Református Oktatási Központban”, Eötvös József Református Oktatási Központ Heves, 2019.
https://www.suliplussz.hu/wp-content/uploads/2021/02/14_mentori_kezikonyv.pdf
- Dr. Vargáné Csatáry Tünde, Nagy Mariann: Kézikönyv mentortanárok számára, Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar 2015.

Ajánlott irodalom:

- M. Nádasi Mária (szerk): A mentorfelkészítés rendszere, próbája, a mentorképzés szakterületi előkészítése, ELTE, Bp., 2010.
http://pedagoguskepzes.elte.hu/images/anyagok/iv13/6_M_Nadasi_Maria_I_kotet_mentorkepzes.PDF
- Molnár Katalin, Nádasi Mária, Szivák Judit, Hunyady Györgyné: A mentortanárképzés tartalmi továbbfejlesztése, gyakorlati vonulatának megtervezése és bevezetése, ELTE, Bp., 2015.
https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/3875/mentortanarkepzes_tartalmi_tovabbfejlesztese_koncepcio.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Ginnis, Paul: Tanítási és tanulási receptkönyv. Alexandra, Budapest. 2007
- HajdúErzsébet(szerk.): Praxis. Módszertani útmutató az iskolai gyakorlathoz ésdokumentumok elkészítéséhez. ELTE 2003.
- Pavlik Oszkárné – Szilágyi Imréné: Szaktanácsadók kézikönyve. Tanácsadás – fejlesztés.Fővárosi Pedagógiai Intézet, Budapest. 2000

Szakedolgozat

DUEL-TKK-229

0/10/0/F/10

Tantárgyfelelős oktató: Dr. Bacsa-Bán Anetta

Előfeltétel: Nincs

Oktatási cél, kompetenciák:

A szakirányú továbbképzési szak szakmai témaköreivel kapcsolatos szakedolgozatok célja, hogy a jelölt - a választott területen belül az említett tudomány elméleti anyagának önálló alkotó gyakorlati alkalmazásában való jártasságát igazolja. Bizonyítja, hogy képes a tudományos szakirodalom egy-egy részletkérdésére vonatkozó eredményeinek áttekintésére, lényegének megragadására és ennek alapján önálló feladatok végzésére, a forrásanyag helyes, kritikus felhasználására, szintetizálására és gyakorlatban való alkalmazására.

Tartalom:

A hallgató az intézet által felkínált, illetve a szakterület által jóváhagyott témát választ. Belső, illetve külső konzulens jóváhagyja a választott témát. A kiírt téma szolgálja a kompetenciák fejlesztését, a korszerű pedagógusi szakmai ismeretek és módszerek alkotó alkalmazását. A részletes szakedolgozat készítési szakmai program az elektronikusan megadott útmutatóban található.

Kötelező irodalom:

A kidolgozandó témához kapcsolódó pedagógiai szakkönyvek, szakfolyóiratok, internetes anyagok.

Digitális pedagógia alapjai

DUEL-TKK-238

5/5/5/F/5

Felelős oktatási egység: Tanárképző Központ

Tárgyfelelős oktató: Kocsó Edina

Előfeltétel: Nincs

Oktatási cél:

A tárgy alapvető célja, hogy a hallgatóban kialakuljon a Digitális Oktatási Stratégiával átitatott korszerű IKT szemléletmód, valamint gyakorlati tudás annak érdekében, hogy a hallgatók:

- képesek legyenek az eszközök kiválasztására, információhordozók készítésére és gyakorlatban való alkalmazásukra, valamint, hogy
- képesek legyenek a hagyományos és az új információs és kommunikációs technológiák alkalmazására, hatékony és ösztönző tanulási környezet kialakítására.

A technológiai, társadalmi változások következtében az elmúlt évtizedben az oktatásban is egyre jobban elterjedt a digitális eszközök és alkalmazások használata. Bár a technológia mára a tanórai magyarázatok, szemléltetések színesítésének és az oktatás adminisztrációjának széles körben bevett eszközévé vált, ugyanakkor még kevés helyen jellemző, hogy az eszközhasználat a pedagógiai-módszertani megújulás és a digitális kompetencia fejlesztésének szolgálatában állna. Használják a digitális megoldásokat az ismeretátadás, mérésértékelés, differenciálás és más pedagógiai feladatok ellátására.

A digitalizáltság különböző szintjein alkalmazható eszközök, tartalmak, módszerek és javaslatok áttekintése. Digitális pedagógiai megoldások beépítésére.

Tartalom:

A Digitális Oktatási Stratégia (DOS) céljai, megvalósítása a közoktatási és szakképzési intézményekben. Digitális kompetencia keretrendszerek.

A digitális pedagógia technológiai eszközei. Online tanulást támogató rendszerek és virtuális tantermi alkalmazások. Tanulásszervezési megoldások különböző oktatási formákban. Hazai digitális tartalom-, tananyag- és taneszközforrások. Digitális technológia az értékelésben vegyes és digitális munkarendben. A digitalizáció hatása az ismeretszerzésre, az információ- és adatmenedzsment kompetenciaterületre. A digitális oktatásban lemaradással, kimaradással veszélyeztetett tanulók támogatása. Sajátos nevelési igényű tanulók támogatása digitális eszközök segítségével. Adat- és családvédelem digitális térben, online biztonság.

Kötelező irodalom:

- Moodle-kurzus tartalma
- [Farkas A. et al: Digitális pedagógiai módszertani ajánlások gyűjteménye. OH Bp. 2021.](#)
- [Tóth-Mózer Sz., Mísey H.: Digitális eszközök integrálása az oktatásba. ELTE Bp. 2019.](#)

Ajánlott irodalom:

- [Digitális Oktatási Stratégia](#)
- [DigComp 2.1 Állampolgári digitáliskompetencia-keret](#)
- [Forgó S. et al: A hazai pedagógus-előmeneteli rendszerhez illeszkedő, a DigCompEdu \(2017. XII.\) EU-ajánlás alapján kidolgozott javaslat a pedagógusok digitáliskompetencia-szintjeinek meghatározásához és fejlesztéséhez. 2019.](#)
- [Levy D.: Zoom-tanterem - Módszertani kézikönyv a hatékony digitális oktatáshoz. Geopen Könyvkiadó Kft, Bp. 2020.](#)
- [Szűts Z.: A digitális pedagógia elmélete. Akadémiai Kiadó, Bp. 2020. \(DUE könyvtár\)](#)
- [Nedeczki V.: IKT pedagógusoknak. ECDL-modul. NJSZT Bp. 2016. \(letöltött pdf\)](#)
- [Lengyelne dr. Molnár T., Dr. Kis-Tóth L.: IKT innováció. Eger 2015.](#)
- [Benedek A et al: Digitális Pedagógia 2.0. Typotex Kiadó Bp. 2012](#)
- [Dr. Molnár Gy.: Korszerű módszerek az oktatásban. BME TK. 2015.](#)

Kommunikációs készségfejlesztés a tanári munkában

DUEL-TKM-225

0/15/0/F/5

Tárgyfelelős oktató: Dr. Kukorelli Katalin

Előfeltétel: -

Oktatási cél, kompetenciák:

Az önismeret- és kommunikációs készségfejlesztés problémakörének, módszereinek, technikáinak gyakorlati elsajátítása. A kapcsolatteremtő, együttműködő, kezdeményező, sikerorientált és adekvát nyelvi és nem nyelvi kommunikációs viselkedés kompetenciájának megszerzése.

Tartalom:

Viselkedésünk rejtett és nyílt területei – Az emberi interakciók pszichológiája (társas alapmotívumok) – Az osztály mint speciális beszédközösség (az osztálytermi beszéd szabályozottsága: a tanári reagálás és kezdeményezés, a diák megnyilvánulásai, a tanulói válasz megerősítése) – A személyes kapcsolatok fejlődése, az elvárások működése, mint interaktív folyamat – Kommunikációs közösségek az osztályban, az iskolában – A tanóra, mint kommunikációs színtér (az órák időbeli és térbeli szerveződése, a résztvevők integráltságának foka) – A kommunikáció dramaturgiája (szituációk, szerepek, forgatókönyvek) – Kommunikatív stratégiák (tanári és tanulói túlélési stratégiák) – Meggyőzés és manipuláció.

Kötelező irodalom:

- Fiske T., S.: Társas alapmotívumok. Osiris, Budapest, 2006.
- Berne, E.: Emberi Játzmák. Háttér Kiadó, Budapest, 2009.
- Kukorelli K.: Kommunikációs készségfejlesztés 1. Dunaújváros, Főiskola Kiadó, 2010.
- Szilágyi I.: Kommunikációs ismeretek és készségfejlesztés. Scandi - Wald Könyvkiadó, Budapest, 2006.
- Zrinszky L.: Gyakorlati pedagógia és kommunikáció. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2002.

Ajánlott irodalom:

- Buda B.: Emberi kapcsolatok, 2002. http://sz.phil-inst.hu/Buda_Bela/BB_Emberi_kapcs.htm - Buda B.: A szerep fogalma a szociálpszichológiában. In: Pataki F. (szerk.): Szociálpszichológia. Tankönyvkiadó, Budapest, 1971, 417-431.
- Csepeli Gy.: Szociálpszichológia. Osiris, Budapest, 2006.
- Cserné, Adermann, G.: Az önmagát beteljesítő jóslat (Pygmalion hatás) pedagógiai vizsgálata. In: Kósáné, Ormai V. (szerk.): A pedagógus. Budapest, Tankönyvkiadó, 1985. 162-173.
- Duranti, A.: A beszéd szociokulturális dimenziói. In: Síklaki, I. (szerk.), A szóbeli befolyásolás alapjai. Tankönyvkiadó, Budapest, 1990. 139-169.
- Németh A. - Boreczky Á.: Nevelés, gyermek, iskola. A gyermekkor változó színterei.
- Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1997.
- Pease, A. & B.: Kommunikációs ABC mesterfokon. Fiesta, Budapest, 2008.
- de Saint Exupéry, A.: A kis herceg. Móra Könyvkiadó, Budapest, 2007.
- Zrinszky L.: Bevezetés a pedagógia kommunikáció elméletébe. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1993.
- Winnicott, D.W.: A kapcsolatban bontakozó lélek, Budapest: Új Mandátum, 2004.

Társadalmi kommunikáció

DUEL-TKM-155

10/5/0/V/5

Tantárgyfelelős oktató: Dr. habil Balázs László

Előfeltétel kód: -

Oktatási cél, kompetenciák:

A társadalmi kommunikáció minden olyan viszonylatot tartalmaz, amely az ember és a hozzá tartozó közösségek, szociális rendszerek között létezhet. A kurzus elvégzésével a hallgatók képessé válnak a társadalmi kommunikáció rendszerében az erkölcsi, művészeti, világnézeti, vallási, oktatási, politikai, gazdasági és tömegkommunikációs intézmények, szervezetek kommunikációs megnyilvánulásait értelmezni.

Tartalom:

A kurzus foglalkozik a kultúra és civilizáció elméleti alapjaival, a társadalmi nyilvánosság szerkezetével, illetve szerkezetváltozásával, a nyilvánosság intézményeivel, a tömegkommunikációs eszközök elterjedésével és sajátosságaival. A társadalmi bizalom fogalma, mint a nyilvános deliberáció alapja a kurzus központi fogalmaként értelmezhető és vizsgálendő. A társadalmi interakciók direkt komponenseként, a társadalmi bizalom fogalma mellett az identitás jelenségkörének vizsgálata is fontos szerepet kap. A kurzus során az elméleti alapvetések kiegészülnek gyakorlati példákkal, esettanulmányokkal, modern kommunikációs trendek vizsgálatával.

Kötelező irodalom:

- Horányi Özséb, szerk. Társadalmi Kommunikáció, Osiris, 2002
- Michael Tomasello: Gondolkodás és kultúra, Osiris, 2002
- Jürgen Habermas: A kommunikatív cselekvés elmélete,
- Vass Csaba: Kommunikációelméletek, és amik nem azok. AKTI, 2011

Ajánlott irodalom:

- Jenkins, Henry, et al (2016) *By Any Media Necessary: The New Youth Activism*. NYU press
- Gladwell, Malcolm (2002). *The Tipping Point: How Little Things can make a big difference*. New York: Little, Brown and Company.
- Gans, Herbert J. (1999) *Popular Culture and High Culture: An Analysis and Evaluation of Taste*. New York, Basic Books.
- Stokes, Jane (2013). *How to do media and culture studies*. University of East London, Sage Publication Ltd.

Bevezetés a pedagógiai kutatásokba

DUEL-TKK-219

10/5/5/V/5

Felelős oktatási egység: Tanárképző Központ

Tárgyfelelős oktató: Dr. Bacsa-Bán Anetta

Előfeltétel: Nincs

Oktatási cél:

A képzés célja, hogy a hallgatók megismerjék az önálló kutatómunka alapjait, a pedagógiai kutatásokhoz szükséges kompetenciák elsajátítása mellett képesek legyenek önálló pedagógiai vizsgálatok megtervezésére, végrehajtására, eredményeinek közlésére, publikálására.

Tartalom:

- A kutatásmódszertan tudománya
- A változók
- A társadalomtudományi vizsgálatok
- A társadalomtudományi kutatás fázisai
- Kutatási módszerek, eszközök kiválasztása
- A kutatási téma, probléma
- A hipotézis
- A társadalomtudományi kutatás típusai:
- Mintavételi eljárások
- A kérdőív és a kérdezés
- Az interjú
- A megfigyelés
- Tartalomelemzés
- Kvantitatív adatok elemzése
- Publikációk, tudományos közlemények
- Prezentációs hibák

Kötelező irodalom:

- Babbie, Earl: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó: Budapest, 2003.
- Falus Iván (szerk): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe. Műszaki Kiadó, Bp. 2000.

Ajánlott irodalom:

- Falus Iván, Ollé János: Az empirikus kutatások gyakorlata, Budapest: Tankönyvkiadó, 2008.
- Falus Iván és Ollé János: Statisztikai módszerek pedagógusok számára. Okker Kiadó, Budapest, 2000.
- Cserné Adermann Gizella: A tanulás- és kutatómódszertan alapjai. Pécs: JPTE – FEEFI, 1999.
- Barna Ildikó, Székelyi Mária: Túlélőkészlet az SPSS-hez. Budapest. Typotex kiadó, 2008
- Sajtos László, Mitev Ariel: SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Budapest, Alinea, 2007